

PROGRAM PROTI ŠIKANOVÁNÍ

Program proti šikanování je dokument, který je zpracován naší školou na základě

- Zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů (§31, §22a, §22b)
- Metodického pokynu MŠMT k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních č.j. MSMT-21149/2016
- Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č.j.: 21 291/2010-28
- Platného Školního řádu SŠTO Lidická, Havířov-Šumbark a platné legislativy

Žáci jsou seznámeni s tímto programem v rámci výuky OBN a na třídnických hodinách.

Rodiče jsou seznámeni s programem na třídních schůzkách.

Program je umístěn na internetových stránkách školy.

Školní program proti šikanování se zaměřuje na oblasti

- Zmapování situace – analýza a evaluace před a po zavedení programu či opatření a také v jeho průběhu
- Motivování pedagogů pro změnu
- Společné vzdělávání a supervize všech pedagogů
- Užší realizační tým vedení školy, třídní učitelé, metodik prevence, výchovný poradce, učitelé
- Společný postup při řešení šikanování
- Primární prevence v třídních hodinách
- Primární prevence ve výuce
- Primární prevence ve školních i mimoškolních programech mimo vyučování
- Ochranný režim školní řád, dozory učitelů
- Spolupráce s rodiči
- Školní poradenské služby
- Spolupráce se specializovanými zařízeními
- Vztahy se školami v okolí

1. Definice šikany

Šikanování je jakékoliv chování, jehož záměrem je ublížit, ohrožit nebo zastrašovat žáka, případně skupinu žáků. Spočívá v cílených a opakovaných fyzických a psychických útocích jedincem nebo skupinou vůči jedinci či skupině žáků, kteří se neumí nebo z nejrůznějších

důvodů nemohou bránit. Zahrnuje jak fyzické útoky např. v podobě bití, vydírání, loupeží, poškozování věcí, tak i útoky slovní v podobě nadávek, pomluv, vyhrožování či ponižování. Šikana se projevuje i v nepřímé podobě jako demonstrativní přehlížení a ignorování žáka či žáků třídní nebo jinou skupinou spolužáků.

Rovněž se může realizovat prostřednictvím elektronické komunikace, jedná se o tzv. kyberšikanu. Kyberšikana je jednou z forem psychické šikany. Je to zneužití ICT (informačních a komunikačních technologií), zejména pak mobilních telefonů a internetu, k takovým činnostem, které mají někoho záměrně ohrozit, ublížit mu. Podobně jako u šikany tváří v tvář se jedná o úmyslné chování, kdy je oběť napadána útočníkem nebo útočníky. Povaha a provedení útoků pak určuje její závažnost. Důležité znaky šikanování: záměrnost, cílenost, opakování (není podmínkou), nepoměr sil, bezmocnost oběti, nepříjemnost útoku, samoučelnost agrese.

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), doplňuje § 22a a 22b upravující práva a povinnosti pedagogických pracovníků a § 31 školského zákona o postup v případě zvláště závažných porušení povinností stanovených zákonem.

Zvláště závažné zaviněné porušení školského zákona:

Opakované slovní a úmyslné fyzické útoky, útoky s určitou intenzitou, dlouhodobější cílená šikana, zvláště hrubé opakované slovní a úmyslné fyzické útoky žáka vůči zaměstnancům školy nebo vůči ostatním žákům.

V případě, že se žák dopustí zvláště závažných zaviněných porušení rozhodně ředitel školy o jeho vyloučení. Ředitel školy musí sám vyhodnotit intenzitu závažnosti porušení povinnosti a okolnosti případu.

Dopustí-li se žák zvláště závažného zaviněného porušení povinností, oznámí ředitel školy skutečnost orgánu sociálně-právní ochrany dětí a státnímu zastupitelství.

2. Program proti šikanování

2. 1. Počáteční šikana

Odhad závažnosti, stanovení formy šikany.

Rozhovor s těmi, kteří na šikanování upozornili, a s oběťmi.

Nalezení vhodných svědků.

Individuální, popřípadě konfrontační rozhovory se svědky (nikoli však konfrontace obětí a agresorů).

Zajištění ochrany obětem.

Předběžná diagnóza a rozhovory.

Rozhovor s oběťmi a rozhovor s agresory (vhodné metody).

Třídnická hodina (efekt metody, oznámení potrestání agresorů).

Rozhovor s rodiči oběti.

Třídní schůzka.

Práce s celou třídou.

2.2. Pokročilá šikana s neobvyklou formou – výbuch skupinového násilí vůči oběti, tzn. třídního lynčování, vyžaduje následující postup:

1. První kroky pomoci

Překonání šoku pedagogického pracovníka – bleskový odhad závažnosti a formy šikany.

Bezprostřední záchrana oběti.

Zastavení skupinového násilí.

2. Příprava podmínek pro vyšetřování

Domluva pedagogických pracovníků na spolupráci a postupu vyšetřování.

Informování vedení školy.

Zabránění domluvě agresorů na křivé výpovědi.

Pokračující pomoc a podpora oběti (přivolání lékaře).

Oznámení na policii, specialistu na šikanování, informace rodičům.

3. Vlastní vyšetřování

Rozhovor s obětí a informátory.

Nalezení nejslabších článků nespolupracujících svědků.

Individuální, konfrontační rozhovory se svědky.

Rozhovory s agresory, konfrontace mezi agresory, není vhodné konfrontovat agresora s obětí.

4. Léčba

Metoda vnějšího nátlaku a práce se skupinou.

3. Jednotný postup při zjištění šikany na škole

3. 1. Okamžitá ochrana oběti

Umístění žáka do chráněného prostředí s dohledem dospělé osoby. Dle uvážení učitele či učitele odborného výcviku kontaktování rodičů, aby si dítě vyzvedli a domluvili se na dalším postupu.

3. 2. Stanovení strategie

Situaci řeší intervenční tým, ředitel školy, třídní učitel, učitel odborného výcviku, výchovný poradce, metodik prevence, učitelé..

3.3. Rozhovor se žáky v pořadí: oběť, svědci, agresori

Okamžitě provede vykonávající dozor (písemně)

Výpovědi jsou zaznamenávány dostatečně přesně. Dle situace je možno agresory oddělit od kolektivu, aby nemohli ovlivnit svědky.

Je třeba zajistit:

- Kdo je oběť
- Kdo je agresor
- Kdy a kde k šikaně dochází
- Jakou formou
- Jak dlouho a jak často trvá
- Proč x ubližovat
- Jaký trest navrhuješ
- Proč

- Jak lze násilí v budoucnu zabránit

4. Oznámení

Ředitel školy informuje příslušné orgány.

Informace učitelскому sboru.

Návrh výchovného opatření důtky ředitele školy, podmíněné vyloučení ze studia, vyloučení ze studia.

Práce s klimatem třídy.

5. Individuální schůzky s rodiči aktérů případu (agresorů, oběti), výchovné komise

6. Třídnická hodina pro žáky

7. Třídní schůzka

Rodiče jsou informováni o situaci, průběhu vyšetřování a opatřeních pro zamezení dalších obtíží, rodiče jsou ubezpečeni o kompetencích školy případ dále řešit a jsou vyzváni ke zvýšené pozornosti a spolupráci.

